

The background image shows the interior of a large church, likely the Grote of Sint-Laurenskerk in Gouda, which houses the Museum Gouda. The space is filled with large, multi-panel paintings displayed in glass cases. The architecture features high vaulted ceilings and large, colorful stained-glass windows. The lighting is dramatic, highlighting the art. In the foreground, there are wooden display cases and a statue of a man in historical attire.

MUSEUM
GOUDA

Jaarverslag 2022

Inhoud

---

4 Voorwoord

---

6 Publiek en presentaties

Tentoonstellingen
Publieksbereik

---

15 Educatie

Onderwijs
Familieprogrammering
Evenementen
Inclusief aanbod

---

24 Collectie

Beheer
Aanwinsten
Bruiklenen
Restauraties
Onderzoek

---

31 Fondsenwerving en relatiebeheer

---

33 Bedrijfsvoering

Raad van Toezicht
Codes
Personeel
Gebouwen en onderhoud

---

37 Samenwerking

Culturele partners
Gelieerde partners
Commerciële partners
Overige samenwerkingen

---

41 Jaarrekening

Financieel verslag
Balans per 31 december 2022
Staat van baten en lasten 2022
Grondslagen

---

51 Bijlagen

Schenken
Subsidiënten
Gouds Catharina Gilde
Partners
Raad van Toezicht
Medewerkers
Vrijwilligers

---

57 Colofon

Visie en Missie

Visie

Wij geloven dat de geschiedenis houvast biedt en dat kunst ruimte geeft, en dat dit het leven verrijkt en mensen kan verbinden.

Missie

Met aanstekelijke tentoonstellingen en inspirerende activiteiten vertellen we persoonlijke verhalen met een universele waarde. Zo wakkeren we de verbeelding, verbinding en veerkracht aan bij bewoners en bezoekers. We zorgen voor de collectie van de stad en geven het Goudse erfgoed door aan de volgende generaties.

Voorwoord

Femke Haijtema

2022 was wederom een roerig jaar voor ons allemaal. Het lijkt inmiddels lang geleden, maar we begonnen het jaar in een verstrekende lockdown. Vervolgens bezorgden de energiecrisis en de enorme inflatie ook Museum Gouda kopzorgen. Gelukkig bleek de Gemeente Gouda andermaal een betrouwbare ondersteunende partner, die ons niet in de kou liet staan. Ik wil het college van B&W en de ambtelijke organisatie nadrukkelijk bedanken voor hun constructieve opstelling in deze spannende tijd.

Deze crises hebben aan de betekenis van het museum voor onze mooie stad gelukkig geen schade toegebracht. De prachtige tentoonstelling *Kaarslicht* die eind 2021 opende, was vanwege de lockdown minder lang te zien dan we hadden gehoopt, maar toch bovenal een laaiend succes. Zowel de gekozen thematiek als de inrichting en

natuurlijk vooral de tentoongestelde werken bleken een schot in de roos. Een laagdrempelige en inhoudelijk sterke tentoonstelling waarin zowel de kunstconnaisseur als de leek hun hart konden ophalen. Niet voor niets was er ruime aandacht vanuit de pers, en waardeerden de bezoekers de tentoonstelling met een 8,7. Ondanks de gedeeltelijke sluiting en de beperkende coronamaatregelen trok *Kaarslicht* meer dan 20.000 bezoekers. Ruim 16.000 van hen kwamen speciaal vanwege de tentoonstelling naar Gouda, zij gaven samen meer dan € 650.000 uit in de stad.

En toen moest het feestjaar nog beginnen! Want in 2022 bestond Gouda 750 jaar, dat zal niemand ontgaan zijn. Op 12 april opende Koning Willem-Alexander het feestjaar én de dubbeltentoonstelling *Beleef het Wonder van Gouda*. Onze monumentale altaarstuk-

ken keerden hiervoor eenmalig terug naar de plek waar zij ooit stonden, de nu protestante Sint-Janskerk. In de Gasthuiskapel van Museum Gouda werden tegelijkertijd de metershoge 'cartons' van de Goudse Glazen getoond. Dit unieke religieuze erfgoed-ensemble dat de Beeldenstorm weerstond, herinnert aan het verdraagzame klimaat in het zestiende-eeuwse Gouda. Die tolerantie maakte het mogelijk dat van april tot en met september maar liefst 79.755 bezoekers de tentoonstelling *Beleef het Wonder van Gouda* in de Sint-Jan en Museum Gouda konden bezoeken.

In de winter en het najaar van 2022 ontving Museum Gouda bij elkaar nog eens 27.083 bezoekers en heeft het museum op verschillende manieren een rol in de stad kunnen spelen. Op initiatief van de Gouds-Letse kunstenaar Dace Satre Sietina ontpopten

“Mooi te zien dat constructieve samenwerking tussen kerk en museum nu en in het verleden heeft geleid tot de tentoonstelling Beleef het Wonder van Gouda ter ere van de viering Gouda 750, waarbij aan de beeldenstorm ontkomen kunst te bewonderen was.”

Annelies Dalman, voorzitter Raad van Toezicht Museum Gouda

Oekraïense vluchtelingen zich tot makers en brachten zij met de tentoonstelling *My dear swallows...* iets van hun cultuur over aan hun stadsgenoten. Meer Gouwenaars en Gouwenaartjes dan ooit wisten het *Huis van Sinterklaas* te vinden, vanuit alle hoeken van de stad. En we lanceerden de *Museum Soundtrack*, een muzikale beleving van onze collectie waar geen voorkennis voor nodig is. Niets van dit alles was mogelijk zonder onze vele onmisbare partners. Dat geldt in het bijzonder voor de droomaanwinst die eind vorig jaar werkelijkheid werd: een uitmuntend Gouds stadsgezicht van Cornelis Springer uit 1863. Voor deze aankoop was een bijzonder staaltje maatschappelijke betrokkenheid nodig, en enkel dankzij het doorzettingsvermogen en de bijdragen van particuliere schenkers was het mogelijk dit werk op een veiling te verkrijgen. 2022 was met recht tot een feestjaar!

2022 vormde bovendien niet alleen een verkiezingsjaar voor de gemeente Gouda, maar ook de opmaat voor vernieuwde *Cultuurnota Gouda Sterker met cultuur – 2023-2027*. Extra steun in het kader van de *Fair Practice Code* maakt het ons komende jaren mogelijk om de personeelsformatie iets uit te breiden en medewerkers de uren uit te betalen die nodig zijn om hun taak te vervullen. We zijn ook dankbaar voor het voornemen van de Gemeente in het Bestuursakkoord *Geef Gouda door – 2022-2026* om te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en dit waar mogelijk te combineren met het verbeteren van de toegankelijkheid, te beginnen met Museum Gouda. Zo kunnen we onze impact voor de stad niet alleen behouden, maar hopelijk nog vergroten.

Met ons team hebben we afgelopen jaar onze eigen plannen voor de komende vijf jaar op papier gezet. Vanuit onze nieuwe visie en missie, te vinden op pagina 3 van dit jaarverslag, bouwen we aan een inclusiever en toegankelijker museum. Een museum dat nóg sterker verbonden is met de stad, maar ook nationaal resoneert en bijdraagt aan het imago van Gouda en de lokale economie. Om deze ambities waar te maken is ons superteam van doorslaggevend belang. Niet alleen de vaste medewerkers, wier dromen in het meerjarenplan een podium kregen, maar ook onze onbezoldigde collega's. Graag zetten we hen in dit jaarverslag in het zonnetje. Meer dan 80 vrijwilligers zorgen er dag in dag uit voor dat het museum blijft draaien en zijn het gezicht van het museum. Zij ontvangen onze gasten, leiden schoolgroepen rond, onderhouden de tuin en verzorgen talloze grote en

kleine werkzaamheden die ons kleine vaste team onmogelijk op zich kan nemen. Samen kunnen we bergen verzetten. We kijken dan ook vol vertrouwen naar de toekomst, en zien ernaar uit om hier samen met onze partners de schouders onder te zetten.

Trots en dankbaar blik ik terug op mijn eerste jaar als directeur van dit prachtige museum. Ik ben onder de indruk van de enorme inzet van al mijn toegewijde collega's en stadsgenoten en ben blij om mezelf Gouwenaar te mogen noemen!

Femke Haijtema
directeur-bestuurder

Publiek en presentaties

“Ik gaf tijdens Beleef het Wonder rondleidingen als Klaas Corneliszoon de kerktimmerman en ik verplaatste mezelf zoveel mogelijk in wat ik allemaal in de kerk deed in die tijd. Dit leverde hele positieve leuke reacties op.”

Niko van Dijk, vrijwillige rondleider

Tentoonstellingen

Beleef het Wonder van Gouda

13 april 2022 t/m 1 oktober 2022

In het kader van de viering Gouda 750 organiseerde Museum Gouda in nauwe samenwerking met de Sint-Janskerk de grootste tentoonstelling uit haar geschiedenis. Gouda bewaart namelijk een erfgoedensemble dat uniek is in Europa en dat tot *Beleef het Wonder van Gouda* onbekend was bij het grote publiek. Gemaakt door de beste kunstenaars van de zestiende eeuw, wordt het ensemble door twee partijen bewaard, gescheiden van elkaar. De Sint-Jan heeft prachtige gebrandschilderde ramen uit de zestiende en het begin van de zeventiende eeuw en de voorbereidende werktekeningen, de zogenoemde ‘cartons’. Museum Gouda bewaart de collectie zestiende-eeuwse altaarstukken, afkomstig uit de Sint-Jan. Ter ere van het 750-jarig bestaan van de stad keerden de monumentale altaarstukken in 2022 voor het eerst terug naar de plek waar zij tot 1572 hadden gestaan.

Een half jaar lang waren de geschilderde altaarstukken te zien in de zuiderzijbeuk van de Sint-Janskerk. Ze werden getoond op de originele hoogte, op gereconstrueerde altaren. Met alle originele kunstwerken en met behulp van een uitgebreide en verhalen- de audiotour, stapte de bezoeker terug in de tijd lieten we het publiek beleven hoe de Katholieke Sint-Jan in de zestiende eeuw functioneerde. Een beeld dat wij in Nederland niet meer kennen. We gaven hiermee de altaarstukken hun de oorspronkelijke context en functie terug: iets wat niet eerder in Nederland is gedaan. Op een van deze altaren plaatsten wij 3D-geprinte replica's van liturgisch vaatwerk. De originelen stonden omwille van veiligheid en conservering in een vitrine dichtbij dit altaar. In het hoogkoor stond een monumentaal hoofdaltaar waarop een geanimeerde film over Sint-Jansdag in 1570 werd geprojecteerd. De ruim 80.000 bezoekers ervaa- den op deze manier hoe dit in die tijd de

belangrijkste plek binnen de liturgie was. In de kooromgang stond een vitrine met daarin de drie reliëfs die vermoedelijk afkomstig zijn van de zestiende-eeuwse preekstoel uit deze kerk.

Een dergelijke transformatie van een protestantse kerk naar zijn katholieke voorganger met oorspronkelijke kunstschaten was zonder meer vernieuwend. Dit kon ook alleen maar in Gouda. Naast dat het een hoge *wow-factor* had, was het ook vanuit museologisch oogpunt buitengewoon interessant. In het museum worden de altaarstukken grotendeels beschouwd als kunstwerken. Ze werden natuurlijk ook gemaakt om te imponeren en bewonderd te worden, maar ze hadden in de middeleeuwen vooral ook een praktisch doel: gilden en broederschappen hielden er hun missen, uitvaarten en ze vergaderden er. Door verhalen en personages toe te voegen, kregen de altaren, in opdracht van religieuze broederschappen

of gilden gemaakt, weer de betekenis die ze vroeger hadden.

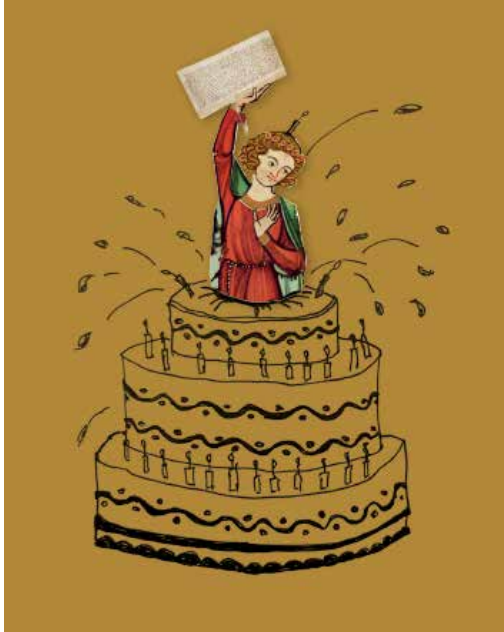
Tegelijk met de presentatie in de kerk was in Museum Gouda zelf een tentoonstelling te zien van de cartons, in bruikleen van de kerk. Omdat we gebruik konden maken van de kapel van het gasthuis waarin het museum huist, konden we niet alleen de artistieke kwaliteit, maar ook de monumentaliteit van de tekeningen laten zien. Het werd een spectaculaire presentatie, meters hoog en prachtig uitgelicht. Inhoudelijk legden we de nadruk op de reden waarom dit belangrijke ensemble de turbulente geschiedenis overleefde: de tolerante houding van het Goudse stadsbestuur tijdens de Beeldenstorm en de overgang naar het protestantisme.

My Dear Swallows...

Stadsrechtenboekje *Hoera, Gouda 750 jaar!*

Start van de stad

29 april t/m 24 september 2022

Beleef het Wonder van Gouda was niet het enige project waarmee wij de 750e verjaardag van onze stad vierden. We sloegen ook de handen ineen met het Streekarchief Midden-Holland. De oorspronkelijke oorkonde waarmee Graaf Floris V op dinsdag 19 juli 1272 Gouda stadsvrijheid geeft, is al vrij snel verloren gegaan. Daarom gaf de bisschop van Utrecht in 1335 een nieuwe oorkonde uit, een zogenaamd *vidimus*, wat betekent: 'ik heb gezien'. De *vidimus* bestaat nog wel en wordt bewaard in het streekarchief. Met het project Start van de stad werd de *vidimus* van het stadsrecht gedurende de hele feestperiode in de spotlight gezet. Een unicum, want dit historische document – hét oudste, tastbare bewijs dat Gouda zich een

stad mocht noemen – was nog nooit eerder zo lang voor publiek te zien. Ook werd voor het eerst het oudst bekende stadszegel tentoongesteld.

In het gratis mee te nemen stadsrechtenboekje *Hoera, Gouda 750 jaar! Alles wat je altijd al wilde weten over het stadsrecht*, ontworpen door Ingeborg Scheffers, werd meer context geboden aan het Goudse stadsrecht. Alle scholieren van de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs en de eerste en tweede klassen van het voortgezet onderwijs ontvingen een exemplaar.

Schaal met een Gouds verhaal

21 mei t/m 17 september 2022

Ook voor de cursisten aan de Nederlandse Keramiekopleiding (NKO) in Gouda, de enige professionele opleiding tot keramist in Nederland, vormde het stadsjubileum een inspiratiebron. De keramisten van het tweede jaar maakten dubbelwandige schalen, die ieder op geheel eigen wijze over de stad, haar geschiedenis en toekomst vertelden. Conservator Ingmar Reesing en de docenten van de NKO maakten een selectie uit het werk van de deelnemende cursisten, die vervolgens tentoongesteld werd in Museum Gouda.

MUSEUM GOUDA

Schaal met een Gouds verhaal

NKO cursisten over 750 jaar Gouda

21 mei t/m 17 september 2022

Nederlandse Keramiekopleiding

gemeente gouda

Geef Gouda door

Campagneposter

Stille Pracht.

De verzameling van Paul Arntzenius

30 juli 2022 t/m 10 april 2023

Paul Arntzenius (1883-1965) was niet alleen schilder, maar ook gepassioneerd kunstverzamelaar. Hij verzamelde voornamelijk schilderijen en tekeningen van de Franse School van Barbizon en de Nederlandse Haagse School. Het waren de harmonieuze landschappen, verstilde figuren en eenvoudige stillevens waar hij zich tot aangetrokken voelde. In 1963 schonk hij zijn collectie aan Museum Gouda.

In de tentoonstelling *Stille Pracht* laten we zien hoe de liefde voor kunst bij Paul Arntzenius met de paplepel is ingegoten. Hij groeide op in een welgesteld gezin in de Haagse Kanaalvilla. Op de bovenste etage woonde kunstenaar en goede vriend van de familie Willem Bastiaan Tholen. Paul kwam regelmatig in zijn atelier en kreeg hier al op jonge leeftijd schilderles. Tholen leerde hem de schoonheid te zien in de kleine dingen om zich heen. Deze invloed is terug te vinden in de latere verzameling van Arntzenius, zoals we die hier tonen.

My dear Swallows...

16 september 2022 t/m 7 mei 2023

Wat je niet in woorden kunt zeggen, kan soms wel uitgedrukt worden met beelden. Kunst is een universele taal die mensen met elkaar verbindt. Met dat idee maakte de Lets-Goudse kunstenaar Dace Satre Sietina samen met twaalf Oekraïense nieuwkomers

uit Gouda in de zomer van 2022 het drieluik *My dear Swallows...* Sietina fungeerde als een soort vertaalinstrument en voegde de ideeën van alle deelnemers samen tot drie krachtige beelden van het verleden, heden en de toekomst van Oekraïne.

In het drieluik spelen Oekraïense folklore en symboliek een belangrijke rol. In het paneel over het verleden bespeelt de Russische beer kobza op een traditioneel Oekraïens instrument. De huidige dramatische werkelijkheid is te zien in het middenpaneel. Toch is er hoop, zo laat het laatste deel met de toekomst zien. Volgroeide zwaluwen – symbool voor vrede en liefde voor het thuisland – spreiden hun vleugels weer over het land.

Het kunstproject was een samenwerking tussen Museum Gouda en Libertum, van wie de ruimte op de tweede etage van de Chocoladefabriek tijdelijk als atelier fungeerde. Tijdens het openingsweekend van de Chocoladefabriek legde staatssecretaris Gunay Uslu samen met de Oekraïense makers de laatste hand aan het kunstwerk. Op 15 september werd het indrukwekkende drieluik feestelijk onthuld in Museum Gouda, in aanwezigheid van de kunstenaar, de makers en de ambassadeurs van Oekraïne en Letland. De tentoonstelling *My dear swallows...* is gratis toegankelijk voor de Oekraïense makers en hun landgenoten.

Opening *My Dear Swallows...*

Campagnebeeld

Flower Power

23 september 2022 t/m 7 mei 2023

Begin twintigste eeuw was de art nouveau van grote invloed op het Gouds plateel. Inspiratie voor nieuwe ontwerpen werd gevonden in de natuur. Vooral bloemen floreren in al hun pracht op vazen, borden en ander aardewerk. In de plateelzaal van het museum zijn de mooiste florale decors uit de museumcollectie te zien. Van gedetailleerd en natuurgetrouw tot eenvoudig en nauwelijks meer herkenbaar. Ook worden er drie aanwinsten uit 2022 getoond.

Hoge Luchten

10 december 2022 t/m 17 september 2023

Door de eeuwen heen hebben kunstenaars de stad en het leven in de stad op vele manieren vastgelegd. Aan de hand van een oogstrelende selectie van 40 schilderijen uit het Rijksmuseum en bijzondere videoportretten van het kunstenaarsduo Martin & Inge Riebeek, maken onze bezoekers in de tentoonstelling Hoge Luchten kennis met drie eeuwen stadse vrijheden en vergezichten. Met prachtige en intieme stadsgezichten van bekende en minder bekende meesters uit de museumzalen en depots van het Rijksmuseum, van Jacob Maris tot Jan van Goyen en Isaac Ouwater, aangevuld met verschillende werken van Museum Gouda zelf.

In de serie korte videoportretten die door Martin & Inge Riebeek gemaakt werd onder de noemer Stadslucht Maakt Vrij, werden van inwoners van Gouda de vraag gesteld:

'Wat betekent vrijheid voor jou?' Het levert spontane en indringende portretten op, die samen een beeld geven van de stad Gouda en haar bewoners.

Het Rijksmuseum en zes samenwerkende musea in Nederland zijn in 2017 een samenwerking voor acht jaar aangegaan voor een ambitieuze reeks reizende tentoonstellingen. Thema's zijn de vier elementen aarde, water, lucht en vuur, die een vertaling krijgen in de tentoonstellingsreeks Lage Landen, Koele Wateren, Hoge Luchten en (in 2024) Hete Vuren.

Hoge Luchten

“De leuke gesprekken die je hebt met de bezoekers, het gastvrije stukje, dat vind ik het allerleukste. Daar kan ik al mijn positieve energie in kwijt.”

Guus Tennekes, vrijwilliger publieksbegeleiding

Publieksbereik

In het voorjaar en het najaar van 2022 ontving Museum Gouda bij elkaar 27.083 bezoekers, en in de zomer en het voorjaar werd de tentoonstelling *Beleef het Wonder van Gouda* in de Sint-Janskerk en Museum Gouda maar liefst 79.755 maal bezocht.

Onze website werd 162.050 keer bezocht, maar liefst 46% meer dan in 2021.

Het aantal e-mailnieuwsbriefabonnees steeg naar 4.209.

Aan het eind van het jaar hadden we 2.917 volgers op Instagram, 4.603 op Facebook, 4.091 op Twitter, en 1.556 op LinkedIn, waarmee ons social mediabereik afgelopen jaar met ruim 10% steeg.

Free publicity

Vanwege het feestjaar *Gouda 750* was de aandacht vanuit de media voor de tentoonstellingen en activiteiten van Museum Gouda relatief groot. Meer dan eerdere jaren werd behalve lokale media ook nationale pers gehaald. Dit maakte de stilte door de eerdere lockdowns weer enigszins goed. De geschatte mediawaarde van alle redactionele aandacht (lees: vermeldingen van Museum Gouda) in de gedrukte media gedurende dit jaar is ongeveer €787.000,-

Advertenties

Dit jaar waren de budgetten om te adverteren relatief groot, doordat de georganiseerde tentoonstellingen en activiteiten ook groot van opzet waren, zoals *Beleef het Wonder van Gouda* en *Hoge Luchten*. Daarnaast werd ook dit jaar weer een vast gedeelte van het budget besteed aan het beheer van ons Google AdGrants sponsorship, waarmee we (betaalde) verwijzingen naar onze website genereren. Hiermee konden we voor ongeveer \$ 60.000,- adverteren in Google, wat goed was voor ongeveer 10% van het aantal websitebezoeken (sessies, dit is exclusief *Beleef het Wonder van Gouda* dat niet door ons gemeten is).

Educatie

“Als rondleiders zijn we heel erg bezig met VTM (*Visual Thinking in the Museum*). Dat betekent eigenlijk dat je volwassenen of kinderen op een hele andere manier laat kijken. Mensen moeten gewoon lekker kijken naar een kunstwerk en een connectie maken met wat ze daar zien. Dat vind ik zo belangrijk en roep ik tegen alle bezoekers.”

AnneKäthe Ham, vrijwillige rondleider

Educatie

Dit jaar hebben we weer veel klassen mogen verwelkomen in het museum. Scholen wisten ons goed te vinden – mede door de onmisbare inzet van de Brede School – en zagen de meerwaarde van een bezoek aan het museum voor hun leerlingen. Vooral in het kader van *Beleef het Wonder van Gouda* en de bijbehorende educatieve programmering. We zijn blij dat we op deze manier kinderen en jongeren een nieuwe blik op de Goudse geschiedenis en hun eigen plek in de wereld en de stad kunnen bieden.

Aantal leerlingen

- Aantal leerlingen primair onderwijs: 2.614
- Aantal leerlingen voortgezet onderwijs: 1.430
- Aantal leerlingen mbo: 89
- Aantal leerlingen hbo: 130
- Aantal kinderen + ouders voor buitenschoolse (familie)activiteiten: 1.565
- Aantal begeleiders van bezoekende klassen: 757

Onderwijs

Primair onderwijs

Maak met je klas een glas

Ruim 800 leerlingen van groep 5, 6 en 7 van 34 Goudse basisscholen werkten onder begeleiding van Goudse kunstenaars Suzan Schuttelaar en Judith Sluijter aan een nieuw, metershoog raam voor de Sint-Janskerk. De inspiratie deden ze op tijdens lessen in de kerk en verwerkingslessen op school. Ze ontdekten hoe bijzonder de Goudse Glazen zijn, en wanneer en waarom ze gemaakt zijn. We vroegen de leerlingen: welke plek in Gouda is voor jou belangrijk? Wat wil jij doorgeven aan het Gouda van de toekomst? Zo ontstonden 800 kleurkunstwerken die samen de achtergrond van het nieuwe glas vormen. De 46 Goudse 'kaas-koppies' werden geschilderd door Suzan Schuttelaar, Judith Sluijter maakte van de afzonderlijke portretten een geheel met een speels lijnenspel. Met dit raam, het Toekomstglas, geven zij Gouda door. Tijdens de tentoonstelling zijn er drie kijkdagen georganiseerd waarop leerlingen met (groot)ouders het raam konden bewonderen.

Huis van Sinterklaas

Voor groep 1, 2 en 3 wordt jaarlijks een nieuw programma ontwikkeld bij het *Huis van Sinterklaas* (zie pagina 20).

Bestaande lesprogramma's die zijn geboekt

De volgende lessen werden aangeboden:

- *Klaasje* (groep 1-2)
- *De Verzameljas* (groep 1-2)
- *Speuren naar Kleuren* (groep 1 t/m 4)
- *Schatzoeken* (groep 4-6)
- *Het schilderij ben jij* (groep 7-8)
- *Samen kijken meer zien* (groep 4 t/m 8)
- *In het licht van een schilderij* bij tentoonstelling Kaarslicht (groep 7-8)
- *Goudazoekers* (samenwerking met Bibliotheek Gouda en Streekarchief Midden-Holland)

Maak met je klas een glas

Voortgezet onderwijs

Kunststorm

Samen met Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland en de Sint-Janskerk ontwikkelden we een uniek lesprogramma voor de onderbouw, rondom het thema tolerantie; *Kunststorm*. De mix van kunst, theater, *spoken-word* én het zelf mogen bijdragen aan de tentoonstelling *Beleef het Wonder van Gouda*, maakte leerlingen enthousiast.

Tijdens een *Kunststorm*-programma liepen leerlingen onder begeleiding van een theaterdocent door (een deel van) de tentoonstelling, waar ze kennismaakten met de kunstwerken. Hier werd de onmisbare link tussen tolerantie en heden en verleden gelegd. Daarna gingen leerlingen in een workshop teksttheater of *spoken word* aan de slag met wat die tolerantie voor henzelf betekent: hoe zorg jij ervoor dat een ander zich vrij voelt om zichzelf te kunnen zijn? En: waar ligt voor jou de grens? Er werden korte geluidsfragmenten opgenomen, bijvoorbeeld een *spoken word* over persoonlijke vrijheid. Die geluidsfragmenten waren in de tentoonstelling zelf voor bezoekers te beluisteren.

Naast *Kunststorm* hebben ook verschillende middelbare schoolklassen een rondleiding op maat gekregen bij de stadsrechten en de maquette.

Middelbaar beroepsonderwijs

Samen met Stichting 21 maart Gouda en de Sint-Janskerk is een succesvolle dialoogochtend georganiseerd in het kader van *Beleef het Wonder van Gouda*. Mbo-leerlingen gingen met vo-leerlingen in gesprek met als doel: het bevorderen van tolerantie onder Goudse jongeren. Voornemen is om deze dialoogvorm verder uit te bouwen en te combineren met museumbezoek.

Beleef het Wonder van Gouda

Familie- programmering

Beleef het Wonder met...

Tijdens *Beleef het Wonder van Gouda* werden diverse familierondleidingen aangeboden. Rondleiders kropen in de rol van timmerman (Claes Corneliszoon), uitgetreden non (Meyns van de Gravinne), priester (Dirk Gerritsz. De Bruin), zoon van glasmaker (Pieter Crabeth) en biddende vrouw (Aaltje Sivert-Maertensz.) Ze namen bezoekers mee op een speciale theatrale tour door de Sint-Janskerk. De rondleiding werd bij evenementen, op speciale dagen en aan families aangeboden en was vaak volgeboekt.

Beleef het Wonder van Gouda-speurboekje

Voor kinderen tot en met 13 jaar was er het gratis Terug in de tijd-speurboekje. Aan de hand van de audiotour én zoek-, kijk- en overdenkvragen ontdekten zij alles over het leven in Gouda van 450 jaar geleden.

MuseumJeugdUniversiteit

Uiteraard deden we opnieuw mee met de MuseumJeugdUniversiteit. In het voorjaar met een reeks rondom de tentoonstelling *Kaarslicht*: met een chemicus werd de kaars zelf onderzocht, met een conservator de functie van de kaars door de tijd heen en met een kunsthistorica of een kaarslicht-schilderij ook in 3D-geprint kan worden. In

het najaar volgde een reeks rondom 750 jaar Gouda, met een college over stadsrechten, over kerkorgels en over de Glazen van de Sint-Janskerk.

SuperCoolKidsfeest

Tijdens het SuperCoolKidsfeest konden 250 deelnemers bijzondere ansichtkaarten maken, gebaseerd op de Goudse Glazen van de Sint-Janskerk. Ze ontwierpen een eigen glas op transparant papier, maakten er een kaart van en konden er een boodschap op achterlaten voor een (eenzame) oudere inwoner van Gouda.

Zomeracademie

We droegen bij aan de invulling van de zomeracademie, zowel van de Brede School als van de Islamitische basisschool Al Qalam. Verschillende groepen bekeken onder begeleiding de ramen in de Sint-Janskerk en maakten vervolgens zelf een raam-ansichtkaart, terwijl andere groepen de *Beleef het Wonder van Gouda*-audiotourspeurtocht volgden.

Workshops

Tijdens de schoolvakanties boden we verschillende workshops aan. Van een workshop *Tekenen met licht* bij de tentoonstelling *Kaarslicht* tot en met zelf aardewerken

mokken met bloemen beschilderen bij de plateeltentoonstelling *Flower Power*. Tijdens de kerstvakantie boden we in samenwerking met Dace Satre Sietina familieworkshops aan, waarin deelnemers zelf met de *paper transfer*-techniek aan de slag konden en samen nadachten over het thema *vrijheid*.

Museumgame

De interactieve *coronaproof* tablettour *Minimuseumtour met Mara* die in 2021 door het museum werd ontwikkeld, is afgelopen jaar in gebruik genomen. Op een speelse en verrassende manier krijgen kinderen inzicht in de museale praktijk en de verhalen achter de voorwerpen mee. Op vaste locaties in het museum scan je een punt op de vloer, doe je een opdracht en verzamel je voorwerpen voor je eigen minimuseum. De voorwerpen komen via *augmented reality* tot leven.

Het Huis van Sinterklaas

12 november t/m 5 december 2022

Op zaterdag 12 november zette Sint voet aan Goudse wal. Hij logeerde alweer voor het vijfde jaar op rij in Museum Gouda. Het in 2021 ontwikkelde (*coronaproof*) concept werkte ook dit jaar weer goed en bood de mogelijkheid bezoekers goed verdeeld over de dag te ontvangen. Meer families en schoolklassen dan ooit wisten het Huis

Campagnebeeld *Het huis van Sinterklaas*

van Sinterklaas te vinden: in totaal 1.950 kinderen en 1.271 volwassenen. Een gratis inloopmiddag en 50% korting op een regulier ticket met de Rotterdampas maakten dit uitje toegankelijk voor een zo groot mogelijke doelgroep.

Evenementen

Rondleidingen

In totaal hebben 2.483 mensen het museum bezocht via een reguliere rondleiding. Daaronder vallen bijvoorbeeld ook de *Visual Thinking Strategy*-sessies bij de cartons en de rondleidingen voor doven en slechthorenden die bij *Beleef het Wonder van Gouda* werden aangeboden.

VTM-training

De rondleiders zijn in aanloop naar de M6-tentoonstelling Hoge Luchten door Claire Bown getraind in de interactieve, op ervaring en gesprek gerichte rondleidmethode VTM: *Visible Thinking in the Museum*. Het is een methode die de rondleiders diverse handvaten biedt om bezoekers zelf te laten onderzoeken en kijken, en daarover te delen en gesprekken te faciliteren. Er is geoefend met diverse thinking routines, die vervolgens direct zijn toegepast in rondleidingen voor volwassenen, het vo en het po. Het is een methode die we komende jaren als basis hanteren voor het begeleiden van onze diverse doelgroepen.

Lezing Paul van Tongeren

Paul van Tongeren, Denker des Vaderlands, gaf een lezing rondom het thema tolerantie. Wat kunnen we vandaag leren over de houding en gedachten van toen? Bij de lezing waren 80 mensen aanwezig.

Verjaardag van de Stad

Op 19 juli was het de verjaardag van de stad Gouda. Op deze dag en avond was de tentoonstelling *Beleef het Wonder van Gouda* gratis te bezoeken. Er waren de hele dag gratis rondleidingen met historische personages en verhalen bij de stadsmaquette, evenals toelichting bij de cartons. Ruim 450 mensen hebben de tentoonstelling bezocht.

Open Monumentendag

Op 10 en 11 september was het Open Monumentendag. Er waren gratis rondleidingen met historische personages en toelichtingen bij de maquette en de cartons. In totaal bezochten 3.837 mensen dit weekend het museum.

Zotte Zaterdag

Zaterdag 14 oktober was het *Zotte Zaterdag*. De uitnodiging luidde: 'Laat je rondleiden door een zot!' Vier bevlogen rondleiders in middeleeuws kostuum leidden 216 bezoekers rond tijdens een korte *highlight*-tour door het museum.

Gouda bij Kaarslicht

Tijdens *Gouda bij Kaarslicht* ('Kaarsjesavond') waren we de hele dag en avond – gratis te bezoeken. Op diverse plaatsen in het museum vonden optredens en performances plaats en in de museumtuin stond een tent waarin concerten plaatsvonden. 1.262 bezoekers genoten die dag van de warmte, de kunst en de muziek.

Inclusief aanbod

Inclusiviteit is een belangrijk speerpunt bij de activiteiten van Museum Gouda. We willen een gastvrije plek zijn voor iedereen. Om *Beleef het Wonder van Gouda* ook toegankelijk te maken voor doven en slechthorenden, werd in samenwerking met Kirsten de Ven-Smit (museum- en stadsgids in Nederlandse Gebarentaal) de rondleiding *Beleef het Wonder in Gebaren* ontwikkeld. Een dergelijke samenwerking smaakt naar meer: komende jaren onderzoeken we hoe we deze doelgroep nog beter kunnen bereiken. Voor visueel beperkten is er op de tentoonstelling *Hoge Luchten* een speciale audiotour met beeldbeschrijvingen van verschillende kunstwerken. Daarnaast is van een van de topstukken een voelschilderij gemaakt en zijn er potjes met herkenbare geuren bij een ander object. Deze materialen worden ingezet bij rondleidingen aan deze specifieke doelgroep.

We hebben dit jaar verschillende programma's op maat aangeboden aan diverse doelgroepen. Rondleidingen aan vluchtelingen, ontvangst van ISK-schakelklassen en lessen voor de Kindercarroussel (vanuit Kwadraad Maatschappelijk Werk). Tot slot zijn we nieuwe samenwerkingen aangegaan met onder andere De Startbaan en verpleeghuis De Savelberg voor inclusieprojecten in 2023.

Soundtrack

In 2022 hebben we hard gewerkt aan een nieuwe beleving van onze collectie. Eentje waar geen voorkennis voor nodig is, die Italiaanse toeristen net zo raakt als Gouwenaars en die de bezoeker laat verdwijnen in onze kunstwerken: De Soundtrack. Dankzij een bijdrage van de Gemeente Gouda in het kader van de regeling Vernieuwing cultureel aanbod na Corona kan iedere bezoeker hiervan nu genieten. Bezoekers zetten hun koptelefoon op (of lenen er eentje bij de museumbalie) en scannen met hun smartphone bij verschillende kunstwerken in het museum een QR-code. Zo ontdek je muziek 'waarmee je het kunstwerk tot leven luistert': van de verontrustende *Danse Macabre* bij Odilon Redons De gevallen engel, tot een swingende Charleston bij een vaas met dansers in de plateelzaal. En van een zomerse hit bij de neon-reclame van IJssalon Italia tot en met een gedragen motet bij Van der Goudes zestiende-eeuwse dubbelportret van Jan en Lydia.

In de kerstvakantie werd De Soundtrack gelanceerd met liveoptredens van Goudse muzikanten Raman Hamo en Tjomme Elgersma. Zij maakten een eigen soundtrack bij een kunstwerk uit onze collectie. In 2023 wordt De Soundtrack verder uitgerold, krijgen meer objecten eigen muziek en wordt het Soundtrack-systeem ingezet om bijvoorbeeld korte gesprekken, film- en audiofragmenten of *spoken word* te delen.

De Soundtrack

Collectie

Gezicht op de Sint-Janskerk van Gouda van Cornelis Springer, detail

“Ik denk dat we allen met hart en ziel voor dit soort vrijwilligerswerk gekozen hebben. Ik heb nog nooit meegemaakt dat ik een chagrijnige vrijwilliger rond heb zien lopen.”

Paul de Zeeuw, vrijwilliger kantoor

Beheer

Het beheren van de collectie van de stad gaat niet vanzelf. We bewaren circa 40.000 fysieke objecten, en dat is een complexe opdracht. Daarbij gaat het allereerst om passieve conservering. We proberen, in de monumentale en soms middeleeuwse gebouwen die we huren van de gemeente, zorg te dragen voor gunstige bewaaromstandigheden en de collectie zo goed mogelijk te conserveren. Het museumklimaat is hierbij een essentiële factor, in de tentoonstellingszalen, maar zeker ook in alle depotruimtes. Hierbij spelen de temperatuur en de luchtvochtigheid in de verschillende zalen een rol, en vooral ook de schommelingen hierin. Ook licht is een vijand van de collectie. Voor de conservering van de collectie van de stad zijn de omstandigheden in Museum

Gouda helaas op zijn zachtst gezegd niet optimaal, dat bleek ook weer in 2022.

Het klimaat is een belangrijk voortdurend zorgpunt, ook met de in 2017 vernieuwde luchtbehandelingsinstallaties. De zolders en kelders die als deeldepots dienen, voldoen niet qua klimaatomstandigheden. Op de zolder van het Gasthuis werd het van de zomer wel 37 graden, terwijl de temperatuur in de winter regelmatig onder de 10 graden zakt. De depots zijn bovendien overvol, met name voor schilderijen is veel te weinig plek. Het open depot in de grote Gasthuiszaal dat in 2013 de oplossing leek voor tal van depotproblemen, blijkt helaas niet goed te functioneren als depot. De schilderijen en ook een deel van de voorwerpen in de kasten

krijgen geen bescherming tegen stof en bevinden zich altijd in het licht. De paden zijn bovendien zo smal dat er risico is op schade.

In 2022 zijn in het nieuwe meerjarenbeleidsplan de grote lijnen voor een nieuw collectiebeleid uitgezet. Het vorige Collectieplan dateert uit 2012. In 2023 stellen we een nieuw Collectieplan op, met kaders voor ons verwervingsbeleid, het beheer en behoud, en de registratie van de collectie.

Aanwinsten

Eind 2022 heeft Museum Gouda een bijzonder Gouds stadsgezicht van Cornelis Springer (1817-1891) verworven. Het schilderij uit 1863 toont het zicht op de beroemde Sint-Janskerk. Springer behoort tot de belangrijkste topografische kunstenaars van de negentiende eeuw in Nederland. Van Gouda maakte hij een aantal stadsgezichten, maar daarvan was er nog geen enkele in een Nederlandse museale kunstcollectie te vinden. Met deze aankoop heeft Museum Gouda een befaamde kunstenaar en voor Gouda belangrijke voorstelling aan haar collectie toegevoegd. *Gezicht op de Sint-Janskerk van Gouda* (1863) is verworven met de hulp en bijdrage van vijf particuliere schenkers en dankzij bijdragen van de Goudse Museum vrienden en de Gemeente Gouda.

Portret Josine de Bruyn Kops van Neel Korteweg

Voorstudie *Handwerkende vrouw*
van Suze Robertson

Bruiklenen

Afgelopen jaar heeft Museum Gouda ook een aantal kleinere aankopen gedaan, zoals een tekening van kunstenaar Suze Robertson (1855–1922). Het werk is een voorstudie van het schilderij *Handwerkende vrouw* uit de collectie. Ook zijn er vier plateelvazen van Plateelbakkerij Zuid-Holland aangekocht: een vaas met zonnebloemen, twee vazen met floraal decor van Willem Hartgring (1874–1940) en een vaasje met loopglazuur van Greet van de Velde (1904–1995). Daarnaast kreeg het museum een aantal schenkingen, waaronder een portret van voormalig museumdirecteur Josine de Bruyn Kops door Neel Korteweg en een tegeltableau met de Kleiwegkerk uit 1923.

Museum Gouda heeft een ruimhartig bruikleenbeleid, in lijn met de uitgangspunten van *Slimmer lenen* van de Museumvereniging. In 2022 werden 22 bruiklenen verstrekt aan musea en andere instellingen in binnen- en buitenland.

Het onlangs restaureerde werk *Susanna en de Ouderlingen* van Joachim Wtewael (ca.1605) was enkele maanden te zien in het Walraff-Richartz-Museum in Keulen. Daar was een van de blikvangers van de tentoonstelling *Susanna. Bilder einer Frau vom Mittelalter bis "MeToo"*. De tentoonstelling onderzocht de gewelddadige en seksualiserende beeldtraditie van de Bijbelse figuur Susanna door de geschiedenis aan de hand van de *MeToo*-beweging. Meesterwerken van kunstenaars als Artemisia Gentileschi, Antoon Van Dyck en vele anderen werden tentoongesteld naast hedendaagse kunstwerken van Kathleen Gilje en Zoe Leonard. De tentoonstelling bood een relevant en belangrijk perspectief op de representatie van een van de meest prominente vrouwenfiguren uit de geschiedenis en op de representatie van de vrouw in het algemeen.

Het schilderij *Arbeidersvrouw met kinderen* (1918) van Charley Toorop was van 9 juli tot en met 20 november te zien in Museum Dr8888 in Drachten en vervolgens Museum

Susanna en de Ouderlingen van Joachim Wtewael in Keulen

Arbeidersvrouw met kinderen van Charley Toorop

De Wieger in Deurne. Het werk maakte deel uit van de dubbeltentoonstelling *Vrouwenpalet. Haar kunst, haar verhaal* en werd opgenomen in de bijbehorende tentoonstellingspublicatie. In de tentoonstelling was het vooruitstrevende werk van vierentwintig Nederlandse vrouwelijke kunstenaars te zien die in de eerste helft van de vorige eeuw leefden en werkten in de voorhoede van de moderne kunst. Kunsthall Rotterdam nam *Vrouwenpalet* over en ook hiervoor was *Arbeidersvrouw met kinderen* te zien van 24 december 2022 tot en met 10 april 2023.

We hebben *De houthakker (Le bûcheron)* van Théodore Rousseau uit 1863, een werk dat bij ons in langdurig bruikleen is van een particuliere collectie, uitgeleend aan het Zuiderzeemuseum, voor de tentoonstelling *Kunstenaarsdorpen in Europa*. Deze loopt van 8 december 2022 tot en met 10 april 2023.

Restauraties

In 2022 werden aan zes objecten restauraties verricht. De hoognodige restauratie van het portret van de *Regenten van het Weeshuis* van werd in 2022 afgerond door schilderijenrestaurator Caroline van der Elst. Het monumentale portret werd in 1642 ter gelegenheid van de uitbreiding van het weeshuis geschilderd door Jan Fransz. Verzijl. Sindsdien hing het in de Regentenkamer, *in situ* zoals dat heet. In de loop der eeuwen raakte het schilderij zwaar aangetast, maar op 26 april 2022 kon het groepsportret in volle glorie worden teruggehangen op de oorspronkelijk plek in het voormalige weeshuis, tegenwoordig een boutique hotel. Deze restauratie werd mede mogelijk gemaakt met bijdragen van White House Development, gemeente Gouda, Vereniging van Goudse Museumvrienden en WSHS.

Ook werd het bijzondere medaillon met het portret van Desiderius Erasmus gerestoureerd. Hierbij werd onder meer de bevestiging van het in terracotta gemaakte portret op de houten drager versterkt, zodat het nog lange tijd in goede conditie blijft.

Regenten van het Weeshuis van Jan Fransz. Verzijl – voor en na de restauratie

Onderzoek

Kerkinterieurs

In voorbereiding op *Beleef het Wonder van Gouda* konden we met een beurs van Vereniging Rembrandt een uitgebreid onderzoek opzetten. Nadia Baadj deed onderzoek naar de collectie altaarstukken van Museum Gouda en naar zestiende-eeuwse kerkinterieurs om een completer beeld te krijgen van het mogelijke interieur van de Sint-Janskerk rond 1570. De onderzoeksresultaten van Nadia vormden een belangrijke basis voor de tentoonstelling in de Sint-Jan en werden onder meer gepubliceerd in een speciale jubileumeditie van *Tidinge*, het tijdschrift van historische vereniging Die Goude, die bij *Beleef het Wonder van Gouda* verscheen.

Collectieonderzoek Josine de Bruyn Kops

Conservator Jorien Soepboer kon dankzij een coronaregeling van het Mondriaanfonds van september 2021 tot december 2022 onderzoek doen naar het museumbeleid van voormalig directeur Josine de Bruyn Kops tussen 1976 en 1986. Die voerde een uniek voorkeursbeleid door werk van vrouwelijke kunstenaars aan te kopen en tentoon te stellen. De meeste kennis over de periode en collectie van De Bruyn Kops had oud-conservator Hans Vogels die door haar in 1981 werd aangenomen en in 2018 met pensioen

ging. Dankzij de steun van het Mondriaanfonds heeft Jorien Soepboer deze kennis kunnen borgen. Uiteindelijk is de focus volledig op het onderzoek naar het beleid van Josine de Bruyn Kops komen te liggen, mede door de betrokkenheid bij *De Andere Helft* en hieruit voortvloeiend onderzoek. Vanwege de urgentie en relevantie van deze onderzoeksgroep, is besloten om het eveneens geplande collectieonderzoek naar Leen Muller uit te stellen naar de toekomst.

Registratie schenking Leen Muller

In 2022 is met steun van de coronaregeling van het Mondriaan Fonds de registratie afgerond van een omvangrijke en belangrijke schenking van circa 800 stuks aardewerk die werden gemaakt door meester-plateelschilder en ontwerper Leen Muller, in de periode 1898-1936, toen hij werkzaam was bij Plateelbakkerij Zuid-Holland. De collectie Muller stond sinds de verwerving opgeslagen in dozen en was nog niet geregistreerd. Nu zijn er conditiebepalingen geweest en zijn er preventieve conserveringsmaatregelen genomen. Registrar Eveline Mols heeft de schenking van Leen Muller geregistreerd in het collectieregistratiesysteem *Adlib* en registratie-, documentatie-, digitaliserings-, depot-, (interne) transport- en conserveringswerkzaamheden verricht, zodanig

dat de opslag, presentatie en uitgifte van voorwerpen voldoen aan de administratieve en fysieke eisen.

Publicaties

Ingmar Reesing

- Co-auteur tentoonstellingscatalogus *Hoge Luchten. Schatten uit het Rijks*;
- Co-auteur bijzondere editie *Tidinge van Die Gouda*, 'Beleef het Wonder van Gouda'.

Jorien Soepboer

- Co-auteur tentoonstellingscatalogus *Vrouwenpalet: vrouwelijke kunstenaars 1900-1950*

Fondsen- werving en relatie- beheer

“Wat ook heel leuk is zijn de bijzondere ontmoetingen. Dat je op straat af en toe herkend wordt. In het museum heb je ze dan die dag meegemaakt. Dan fiets je naar huis en hoor je ‘dag mevrouw’ en/of ‘dag meneer’. Wij vinden het toch wel leuk, even die herkenning. Dat is ook heel grappig. Dat is juist zo mooi.”

Siebren en Thea Miedema, vrijwilligers publieksbegeleiding

In 2022 was het staartje van de coronacrisis nog pijnlijk voelbaar, met gezwinde spoed opgevolgd door energie- en inflatiecrises die hun gelijke niet kennen. Enkel dankzij een nieuwe regeling voor coronasteun van de Gemeente Gouda en het Mondriaan Fonds begin 2022 zijn we het jaar financieel goed doorgekomen. De dit jaar verwezenlijkte ambities waren verder alleen te realiseren dankzij de steun van fondsen, particulieren en bedrijven. Een overzicht van de toegekende fondsen per project is te vinden in de bijlagen.

Eindelijk kon het jaarlijkse diner van het Gouds Catharina Gilde eind november 2022 weer doorgang vinden, omdat de coronacrisis de afgelopen jaren roet in het eten gooide. Een exclusief diner onder toezicht oog van de Schutters werd opgeluisterd met gloedvolle woorden van Pieter Verhoeve,

burgemeester van Gouda, en een kijkje achter de schermen bij het bijzondere project *Dear Swallows...* en de tentoonstelling *Hoge Luchten*-in aanbouw. Er werden bovendien twee nieuwe gildebrieven uitgereikt aan nieuwe leden van dit illustere gezelschap, dat al zo lang trouw steun verleent aan Museum Gouda.

Voor Gouwenaars en andere betrokkenen die nog meer voor het museum willen en kunnen doen, heeft het museum een cirkel van Partners en Crabethclubleden opgericht. Ook deze particuliere donateurs en sponsors worden traditioneel aan het eind van het jaar in Museum Gouda uitgenodigd voor een feestelijk samenzijn. Na enkele magere jaren konden we nu met dubbel veel plezier een exclusieve preview organiseren bij de tentoonstelling *Hoge Luchten*, die een dag later officieel geopend werd.

Enkel dankzij de doortastendheid en steun van enkele zeer betrokken particulieren is Museum Gouda in staat gesteld om het schilderij *Gezicht op de Sint-Janskerk van Gouda* van Cornelis Springer te verwerven. Het kunstwerk werd geveild bij het Venduehuis in Den Haag, maar het museum kon de benodigde middelen onder de gestelde tijdsdruk onmogelijk bij elkaar krijgen. Enkele particulieren die dit voor Gouda belangrijke schilderij voor de stad veilig wilden stellen, hebben het schilderij toen gekocht en vervolgens aangeboden aan het museum. Een fantastisch initiatief dat het museum in staat stelde om met eigen middelen, een bijdrage van de Goudse Museumvrienden, de gemeente Gouda, én de genereuze bijdragen van deze particuliere kopers het schilderij alsnog te verwerven.

Bedrijfsvoering

GERARD TER BORCH (c. 1625)
Vrouw bij kaarslicht
Woman by candlelight
oil on copper
Amsterdam, 1630s

CHRISTIAN JACOB BOUTET
Jeune femme tenant un livre
Young woman reading by candlelight
oil on canvas
Paris, 18th century

LAURENT DE LAURENTIS (c. 1650)
A young woman reading by candlelight
oil on canvas
Florence, 17th century

ERARD BOUTET
Jeune femme tenant un livre
Young woman reading by candlelight
oil on canvas
Paris, 18th century

GERARD BOUTET
Jeune femme tenant un livre
Young woman reading by candlelight
oil on canvas
Paris, 18th century

ERARD BOUTET
Jeune femme tenant un livre
Young woman reading by candlelight
oil on canvas
Paris, 18th century

CHRISTIAN JACOB BOUTET
Jeune femme tenant un livre
Young woman reading by candlelight
oil on canvas
Paris, 18th century

“Ik doe het met veel plezier. De omgang met de andere vrijwilligers en de verhalen, van de bezoekers die overal vandaan komen, maakt het leuk. Ik ben vlak bij het museum geboren en als bewoner van Gouda kan ik iets toevoegen. Ik vind het leuk om contact te maken met mensen. Of het nou mensen zijn uit Amerika, Brazilië of elders.”

Rob den Hertog- vrijwilliger tuinonderhoud

Raad van Toezicht

Museum Gouda kent een raad-van-toezicht-model met een directeur-bestuurder. In 2022 trad Edwin van der Spek toe tot de Raad van Toezicht, als opvolger van Geeta Bruin. Als voormalig adviseur cultuur bij de gemeente Gouda kent Edwin van der Spek de stad, de sector, het museum en de andere Goudse culturele instellingen bijzonder goed. Inmiddels werkt hij al enige tijd als teamleider en coördinator cultuur bij de gemeente Haarlem.

Codes

Museum Gouda committeert zich aan de drie Codes:

Fair Practice Code

We staan we voor *fair pay* en het onderhouden van duurzame arbeidsrelaties in een veilige en transparante werkomgeving met onze eigen medewerkers maar ook met kunstenaars en zelfstandigen. Dankzij een constructieve dialoog met de Gemeente Gouda kunnen wij vanaf 2023 onze medewerkers betalen voor de uren die zij daadwerkelijk werken om hun taken te vervullen. De arbeidsvoorwaarden zijn geborgd volgens de museum CAO van de Museumvereniging. Onze personeelsvertegenwoordiging bestaat uit 3 medewerkers, zij spreekt op meerdere momenten in het jaar met de directeur-bestuurder en voerde in 2022 ook een evaluatiegesprek met de Raad van Toezicht.

Governance Code

We onderschrijven de acht principes van de *Governance Code Cultuur 2019*, het instrument voor goed bestuur en toezicht in de culturele sector. Museum Gouda wordt geleid door directeur-bestuurder Femke Haijtema die verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht als zijnde haar werkgever. De bezoldiging van bestuurder en medewerkers volgt de Museum-CAO. Deze bestaat uit vijf professionele en onafhankelijke leden die aangesteld worden door middel van een openbare sollicitatieprocedure. De Raad van Toezicht ontvangt desgewenst een kleine vergoeding. In 2022 is door de Raad van Toezicht een nieuwe externe accountant benoemd, Eshuis Registeraccountants.

Code diversiteit en inclusie

Als museum in een bij uitstek diverse stad vormt de *Code Diversiteit & Inclusie* voor ons een belangrijke richtlijn voor de komende jaren. Wij zijn het museum van alle Gouwenars. We willen fysieke en mentale drempels wegnemen, en staan voor een cultuur waarin gelijkwaardigheid het uitgangspunt is. Meer diversiteit begint bij onze organisatie, afgelopen jaar vormde dit nadrukkelijk uitgangspunt bij ons werving & selectieproces. We willen dat iedere Gouwenaar een stukje van diens geschiedenis terug kan vinden in het museum en de collectie. We werken we aan de inclusiviteit van onze tentoonstellingen door meer stemmen aan het woord te laten en ons aan verschillende groepen Gouwenars met uiteenlopende achtergronden te verbinden.

Francis Boer

Saskia Bunnik

Personeel

De organisatie bestaat uit vaste medewerkers, vrijwilligers en stagiaires. In 2022 heeft een aantal personeelswisselingen plaatsgevonden. Nadat conservator Ingmar Reesing twee maanden als interim-directeur waarnam, begon Femke Haijtema per 1 maart als nieuwe directeur-bestuurder. Op hetzelfde moment trad Linda Boer aan als interim Hoofd Bedrijfsvoering. In september startte Francis Boer als Educator, vanaf oktober gaf Carina Blokzijl tijdelijk invulling aan de Marketing & Communicatie en in december begon Saskia Bunnik als Management Assistent.

Vrijwilligers

Museum Gouda kan niet zonder de enorme inzet van vrijwilligers. Ook in 2022 konden wij rekenen op een vaste groep toegewijde vrijwilligers (circa 80) die actief zijn op verschillende taakgebieden binnen onze organisatie: als gastheer/gastvrouw op zaal, in de museumwinkel, als rondleider en/of ter ondersteuning van de Technische Dienst, Collectiebeheer en Marketing & Communicatie. Ten tijde van *Beleef het Wonder van Gouda* werd deze groep tijdelijk uitgebreid.

Stagiairs

We vinden het belangrijk om stagiairs van verschillende opleidingen een kans te geven werkervaring op te doen en zij leveren belangrijk werk voor het museum. Gezien onze beperkte formatie en beschikbaarheid om hen goed te begeleiden, wegen we aanvragen zorgvuldig af. In 2022 sloot Hanan Yagoubi, een Goudse vakbondsbestuurder, als stagiair aan bij de Raad van Toezicht, vanuit haar opleiding Aankomend Toezicht-houder aan de Universiteit van Maastricht. Bovendien hebben we met het Huis van Sinterklaas nauw samengewerkt met derdejaars pabo-studenten van de Driestar, zij hebben schoolklassen begeleid.

Nevenfuncties

Femke Haijtema

- Bestuurslid M6 (penningmeester);
- Bestuurslid ICOM Nederland;
- Bestuurslid Alumnivereniging Club LinC (voorzitter);
- Voorzitter adviescommissies beeldende kunst en erfgoed Mondriaan Fonds;
- Lid beoordelingscommissie Graaf Floris V Prijs.

Ingmar Reesing

- Lid Editorial Board Codart.

Gebouwen en onderhoud

Op drie plaatsen in het museum zijn achterzetramen geplaatst. In de kapel, zaal 9 en in de doorgang bij de grachtzaal. Dit geeft in die ruimten een betere temperatuur en minder overlast van condenswater. Hiermee heeft het museum in een periode van 10 jaar, daar waar mogelijk, de ramen van het museumgebouw voorzien van achterzetramen.

Voor de tentoonstelling “Beleef het Wonder van Gouda” was het wenselijk om de verlichting in de kapel te vervangen. Gelukkig was hier financiële ruimte voor en is dit uitgevoerd. Na een kleine aanpassing in de hoogte is deze verlichting nu ook geschikt voor de nieuwe inrichting die begin 2023 wordt gerealiseerd. We hebben inmiddels in de kerk en in de zalen 6 en 7 kunnen zien wat een meerwaarde deze verlichting heeft voor het tonen van deze kunstschaten.

Vanwege gepland onderhoud zijn in het museum en het kantoor een groot deel van de noodverlichting armaturen en alle accu's vervangen. De armaturen zijn nu ook voorzien van LED verlichting.

Aan de buitenzijde van de gebouwen zijn alleen de noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd. Zo is in februari de stormschade hersteld. Over meerdere dakvlakken zijn er circa 500 stuks dakpannen teruggelegd.

Doordat de schade snel kon worden hersteld hebben we weinig tot geen schade gehad. In een korte snelle actie is aan het einde van het jaar het inbraaksysteem vervangen. Het pand is uitgevoerd met een geheel nieuw systeem wat weer voldoet aan de eisen van deze tijd.

Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd ten aanzien van: blusmiddelen, camera-systeem, elektrische deuren, klimmaterialen, invalidelift, elektrische installatie, hoogwerker, klimaatinstallaties en brandmeldinstallatie.

Museum Gouda wil een inclusief museum zijn. We vinden het belangrijk om alle Goudenaars in het museum te kunnen inspireren en verbinden met hun verleden. Maar een inclusiever museum vraagt ook iets van het gebouw. De collectie van de stad is op dit moment niet toegankelijk voor mensen met een rolstoel, wandelstok of kinderwagen. We zijn blij dat in 2022 in het nieuwe bestuursakkoord van onze huurbaas, de Gemeente Gouda, de toegankelijkheid van Museum Gouda nadrukkelijk als speerpunt naar voren komt.

Een tweede gebouw-gerelateerd vraagstuk, dat met de huidige energieprijzen alleen nog maar prangender is geworden, is de

noodzakelijke verduurzaming van het museumcomplex. De staat van het monumentale gebouw en de noodzaak om onder deze omstandigheden goed voor de collectie van de stad te kunnen zorgen maakt het besparen op energie lastig. De behoefte aan structurele verduurzamingsmaatregelen in het tochtige middeleeuwse gebouw dat wij huren van de gemeente is dus levensgroot. We zijn dan ook blij met de bestuurlijke ambitie van de Gemeente Gouda om te werken aan de verduurzaming van de publiek toegankelijke gemeentelijke monumenten.

Samenwerking

“Je telt mee als vrijwilliger, absoluut dat meen ik. Omdat ze beseffen dat ze zonder vrijwilligers geen museum kunnen draaien.”

Iet van Bueren, vrijwilliger museumshop

Culturele partners

Met de **Goudse Schouwburg**, **Bibliotheek Gouda** en **Cultuurhuis GarensSpinnerij** werkten we wederom veel samen, onder meer op het gebied van programmering, marketing en communicatie, educatie en evenementen. Esther van Pomerén, **stadsprogrammeur** namens de **C4**, was onder meer zeer intensief bezig met het project *Iconen*, in het kader van Gouda750 georganiseerd door de **GarensSpinnerij**. Rondom de tentoonstelling *Beleef het Wonder van Gouda* hebben we intensief samengewerkt met **de Sint-Janskerk**. Deze samenwerking vindt ook zijn voortzetting in de nieuwe inrichting van de Gasthuiskapel, waarmee we de unieke kunstschaten van Gouda – Goudse glazen, levensgrote cartons en monumentale altaarstukken – permanent in de schijnwerpers zetten.

De projecten *Start van de Stad* en *My dear swallows...* werden neergezet in nauwe samenwerking met respectievelijk **Streekarchief Midden-Holland** en **Libertum**.

De Stichting de zes samenwerkende musea (M6) blijft een belangrijke samenwerkingspartner. Afgelopen jaar stond de samenwerking met het Westfries Museum, Markiezenhof, Stedelijke Musea Zutphen, Hannemahuis, Limburgs Museum en het Rijksmuseum in het teken van *Hoge Luchten*, die bij ons te zien was.

Gelieerde partners

De Vereniging van Goudse Museumvrienden, het **Gouds Catharina Gilde**, de leden van de **Crabeth Club** en de **Crabeth Club Goud** en de **Partners van Museum Gouda** zijn voor het museum van onschatbare waarde. Zij steunen ons museum financieel, waardoor we onze fraaie collectie nog beter kunnen presenteren én fraaie tentoonstellingen kunnen blijven maken, met de aanwinst van het stadsgezicht van Springer als hoogtepunt van 2022.

Opening *Hoge luchten*

Samenwerking met de VVV Gouda, ingang Goudse Waag

Commerciële partners

Spot on Gouda is het initiatief waarin de gemeente en 16 deelnemers (waaronder wij) samen met de gemeente de krachten bundelen om de stad Gouda te positioneren als dé locatie voor vergaderingen, evenementen, congressen en verblijf. Ook met de **VVV Gouda** wordt samengewerkt om bezoekers van buiten de stad te trekken en hen een aantrekkelijke Goudse mix van culturele en ontspannende activiteiten voor te schotelen. Deze samenwerkingen bestaan uit diverse gezamenlijke marketing-, communicatie- en sales activiteiten.

Overige samenwerkingen

Naast de bovenstaande samenwerkingen heeft Museum Gouda nog talloze zowel inhoudelijke, als ook zakelijke samenwerkingsrelaties, met partijen in en rond Gouda, zoals de Gemeente Gouda, de Firma van Drie, de Nederlandse Keramiekopleiding, de Brede School, Driestar Educatief, Woonpartners Midden-Holland, Kwadraad Maatschappelijk Werk, Binnenstadsoverleg, het Museumcafé, Archeologische Vereniging Gouda, Gouda bij Kaarslicht, Lichtkunst Gouda, Goudse Keramiekdagen, Historische Vereniging Die Goude, Filmhuis Gouda, Jeugdtheaterhuis, Streekarchief Midden-Holland, Goudse Gidsen Gilde, Binnenstadmanagement, Historisch Platform, Museumhaven, Hotel Best Western, Q-park, Arti Legi, Woonpartners, Samenwerkende Ondernemers Gouda, Stichting Sinterklaasintocht, Happen en Trappen, Struinen en Vorsen, en vele anderen.

Jaarrekening

Financieel verslag

Museum Gouda is 2022 financieel goed doorgekomen, ondanks de verschillende crises. Dit is met name te danken aan extra coronasteun die wij ontvingen aan het begin van het jaar. De liquiditeit en solvabiliteit van het museum zijn op orde, maar zonder deze eenmalige bijdrage had deze er anders voorgestaan.

Dankzij het jubileumjaar *Gouda 750* waren de bezoekersaantallen goed, al hadden het er zonder het staartje van de coronacrisis meer kunnen zijn. De eerste weken van het jaar was het museum nog noodgedwongen gesloten, en ook daarna was de capaciteit door maatregelen beperkt. Dit ging ten koste van de bezoekersaantallen, en daarmee de inkomsten, voor de succesvolle tentoonstelling *Kaarslicht*. De energiecrisis betekent dat de kosten voor gas en licht voor het museum in 2022 het tweevoudige bedroegen van de begrote € 65.000.

In 2022 is een positief resultaat behaald van € 1.661. Zowel de baten als de lasten kwamen op afgerond € 2,3 mln uit. Deze sluitende exploitatie is met name te danken aan de extra coronasteun vanuit de Gemeente Gouda en het Rijk (Mondriaan Fonds) begin van het jaar. In de bestemmingsreserves zijn ten opzichte van 2021 geen veranderingen

gekomen, behoudens een dotatie van de winst aan de reserve Herinrichting Museum ten bedrage van € 1.661.

Het museum is een kwetsbare organisatie. Er was de afgelopen jaren sprake van een verborgen personeelstekort, waarbij medewerkers structureel onbetaald overwerkten om het museum draaiende te houden. In 2022 stonden we voor de keuze om medewerkers de uren uit te betalen die nodig zijn om hun taak te vervullen, of minder taken te verwachten: minder scholen ontvangen, minder marketinginspanningen verrichten, minder participatieve projecten organiseren. Om deze neerwaartse spiraal te voorkomen, is met onze belangrijkste financier en opdrachtgever, de Gemeente Gouda, een constructieve dialoog gestart. Met een verhoging van de gemeentelijke subsidie vanaf 2023 heeft de gemeente ervoor gekozen om onze betekenis voor de stad Gouda te behouden.

Een toekomstbestendig Museum Gouda zou naast budget voor de structurele huisvestingslasten, bedrijfskosten en personeelslasten idealiter ook een basisbudget moeten hebben voor de publieksprogrammering. De realiteit is echter anders. De gemeentelijke subsidie voor onze maatschappelijke

opdracht is zelfs niet toereikend voor de bovengenoemde structurele kosten (waaronder de huur van het museumgebouw van de gemeente). Onze eigen inkomsten dekken het resterende stuk, en vormen de basis voor ons bescheiden programmabudget. Dit startkapitaal vermeerderen wij met lokale en nationale fondsen om tentoonstellingen en activiteiten te organiseren die bezoekers op de been brengen, die vervolgens inkomsten genereren die we weer in een nieuwe tentoonstelling kunnen steken. Zoals we in de coronaperiode hebben gezien, is dit een precair evenwicht, waarbij onze publiekstaak allerminst geborgd is. Een potentieel doemscenario ligt in crisistijden op de loer.

De sterke inflatie en exponentieel stijgende energieprijzen zorgden in 2022 voor enorme extra kosten, terwijl de bezoekersaantallen post-corona nog niet op het oude peil waren. Als we geen gebruik hadden kunnen maken van de incidentele coronasteun van Gemeente en Rijk, hadden we moeten bezuinigen op het publieksprogramma – de enige flexibele post in de begroting. Maar budget dat er niet is, kun je niet vermeerderen met fondsen – die vereisen een eigen bijdrage van minimaal 50%. Dan kunnen we minder tentoonstellingen maken en dus minder bezoekers trekken, waarmee de entree- en

winkelinkomsten dalen. Bovendien wordt de kans op incidentele zakelijke sponsoring verkleind. Zo wordt het startkapitaal voor tentoonstellingen nog kleiner. Bezuinigen op de programmering werkt dus als een negatieve spiraal. Andersom levert iedere euro die extra in de programmering gestoken wordt een stijging van de eigen inkomsten op, en vooral ook van de inkomsten buiten de museummuren. Zo groeit onze impact voor de stad.

Naast deze uitzonderlijke risico's in crisistijden zijn er ook nog de reguliere risico's in de bedrijfsvoering, zoals een tegenvallende tentoonstelling of langdurige ziekte van personeelsleden. In 2023 brengen we de gewenste hoogte van de algemene reserve onderbouwd in kaart, een financiële buffer die Museum Gouda nodig heeft om deze reguliere risico's af te dekken.

Financieel verslag

Dit verkort financieel verslag is gebaseerd op de jaarrekening 2022 van Stichting Museum Gouda. Op 9 mei 2023 is deze vastgesteld door de leden van de Raad van Toezicht en voorzien van een accountantsverklaring.

Resultaat en eigen vermogen

Het jaar 2022 wordt afgesloten met een saldo van van baten en lasten van € 1.661,- positief. De bestemmingsreserve Herinrichting Museum neemt toe met € 1.661,- en bedraagt per 31 december 2022 € 135.161,-. De algemene reserve (het 'stichtingsvermogen') en de overige bestemmingsreserves blijven onveranderd ten opzichte van 31 december 2021.

Balans per 31 december 2022

ACTIVA

		31-12-22	31-12-21
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Inventaris	24.362		27.639
Automatisering	20.760		21.742
		45.121	49.381
Vlottende activa			
<i>Vorraden</i>			
Voorraad winkel	6.011		14.658
		6.011	14.658
<i>Vorderingen op korte termijn</i>			
Debiteuren	31.625		20.030
Belasting, pensioen en premies	59.070		80.975
Overige vorderingen en overlopende activa	284.583		194.932
		375.277	295.937
<i>Liquide middelen</i>			
Kas	126		260
Kruispost	21.380		6.867
ABN AMRO bank	691.242		834.085
		712.747	841.212
Totaal Activa		1.139.157	1.201.188

PASSIVA

		31-12-22	31-12-21
Stichtingsvermogen			
Algemene reserve	150.189		150.189
Reserve Collectie	413.863		413.863
Reserve Tentoonstellingen	50.000		50.000
Reserve 'Gouda 750 jaar'	-		-
Reserve Herinrichting Museum	135.161		133.500
Reserve Museum Gouda 150 jaar	25.000		25.000
		774.212	772.552
Kortlopende schulden			
Crediteuren	212.187		197.360
Belastingen en premies	39.205		35.012
Overige schulden en overlopende passiva	113.553		196.265
		364.944	428.636
Totaal Passiva		1.139.157	1.201.188

Staat van baten en lasten 2022

BATEN

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Inkomsten uit entree, rondleidingen en winkel	560.368	434.250	174.460
Inkomsten uit sponsoring en donaties	96.155	100.000	32.849
Verhuur en overige inkomsten	41.633	37.746	27.419
Subsidies	1.634.714	1.520.970	1.778.342
Subsidie Urban Curator	48.000	48.000	48.000
	2.380.870	2.140.966	2.061.071

LASTEN

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
<i>Personeel</i>			
Salarissen	618.810	689.575	642.148
Sociale lasten en pensioen	196.475	241.351	205.388
Overige personeelskosten	63.709	60.000	47.202
	878.994	990.926	894.738

<i>Inhuur personeel</i>	114.151	17.500	14.710

NB: In de presentatie van de baten en lasten van 2021 is ten opzichte van het jaarverslag 2021 omwille van consistentie een wijziging doorgevoerd; twee personele subsidies voor een totaalbedrag van € 122.769,- zijn verplaatst van de lasten naar de baten.

Staat van baten en lasten 2022 vervolg

LASTEN VERVOLG

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
<i>Bedrijfskosten</i>			
Huur	366.079	368.987	327.010
Energie lasten	129.136	65.000	66.823
Overige huisvestingslasten (onderhoud, schoonmaak, etc.)	225.127	230.000	243.471
Organisatie- en administratiekosten	157.566	104.300	117.997
	877.908	768.287	755.301
<i>Activiteiten</i>			
Collectie	106.874	20.000	27.287
Marketing & Communicatie	17.673	30.000	14.017
Tentoonstellingen	328.351	200.000	308.204
Educatie	11.338	20.000	16.128
Inkopen winkel	23.788	16.875	10.656
	488.024	286.875	376.292
<i>Afschrijvingen</i>			
Inventaris	9.473	13.000	10.015
Automatisering	6.790	7.000	6.826
	16.263	20.000	16.841
<i>Financiële lasten</i>			
Negatieve spaarrente	3.869	-	5.537
Resultaat	1.661	57.378	-2.348

Staat van baten en lasten 2022 vervolg

LASTEN VERVOLG

Het resultaat over het jaar 2022 is als volgt verdeeld:

Ten gunste van de bestemmingsreserve Herinrichting Museum

1.661

Grondslagen

ALGEMEEN

Activiteiten

De stichting heeft ten doel het in stand houden, beheren en wetenschappelijk bewerken van de gemeentelijke collecties, ten einde nu en in de toekomst, met en door middel van die collecties de bezoekers te informeren, te onderwijzen en een visueel genot te bieden.

Vergelijkende cijfers vorig boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande verslagjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Kleine Organisaties zonder winststreven (RJK C1). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De afschrijvingspercentages luiden als volgt:

Inventaris	5%, 6,67% en 20%
Automatisering	20%

Voorraad

De winkelvoorraad wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen, eventueel verminderd met de voorraad in consignatie en recht van retour.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij indien noodzakelijk rekening wordt gehouden met een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid. De vordering subsidies betreft bijdragen van fondsen voor activiteiten en projecten die wel zijn toegezegd, maar nog niet zijn uitbetaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit direct opeisbare banktegoeden, een kleine kas en het tegoed van de kassagelden, die nog niet op de bank zijn gestort. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het stichtingsvermogen en reserves. De reserves zijn afgezonderd voor een bepaald doel zijnde de bestemmingsreserves.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële koopwaarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen enerzijds de subsidies, de entree-, winkel- en overige opbrengsten en anderzijds de kosten en overige lasten van het verslagjaar. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn geleverd/verricht voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn en hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten

Onder baten wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en/of diensten onder aftrek van kortingen en omzetbelasting.

Personeelskosten

De bezoldiging van bestuurder en medewerkers volgt de Museumcao. Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de jaarrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenregeling eigen personeel

De voor het pensioen geldende pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder, ABP. De verschuldigde pensioenpremie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Ultimo 2021 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen

Materiele vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Bedrijfslasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Schenkeningen

- *Pasteltekening met portret van Josine de Bruyn Kops, Neel Korteweg, maart 1987 en bijgeschilderd in 2018*
- *Tegeltabelau van de Kleiwegkerk, Plateelbakkerij Zuid-Holland, 1923*
- *Twee altaarvazen met IHS monogram, Plateelbakkerij Zuid-Holland, 1918*
- *Draagpenning ter gelegenheid van het 30-jarig jubileum van C. de Jong bij de N.V. Verenigde*
- *Stearine Kaarsenfabrieken Gouda-Apollo te Gouda, uitgave Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel, 25 januari 1937*
- *Crèmekleurige koekdoos met zwart deksel, Kunstaardewerkfabriek Regina, circa 1935*
- *Wandbord met portret van Willy van der Want, Plateelbakkerij Ivora, circa 1939-1940*
- *Wandbord De oogst van het Bolsjewisme, 1920-1921, Plateelbakkerij Ivora, 1921*
- *Schilderij Portret van Gerrit Cornelis van der Want, Léon Reding, eind negentiende eeuw*
- *Miniatuur Portret van Pieter Jacobsz. Stomman, Hendrik van Overklift, circa 1775-1824*
- *Miniatuur Portret van Pieter Jacobsz. Stomman, toegeschreven aan Hendrik van Overklift, circa 1775-1824*
- *Miniatuur Portret van Maria Stomman-Verbrugge, Hendrik van Overklift, circa 1775-1824*
- *Tekening Portret van Pieter Gerritszn van der Want, Dirk Johannes van Vreumingen, 1844*
- *Tekening Portret van Johannes Marinus van der Want, Dirk Johannes van Vreumingen, 1844*
- *Tekening Portret van Maria Houtam-Verbrugge, Dirk Johannes van Vreumingen, 1844*
- *Wandbord Pluimveetentoonstelling 1927, Plateelbakkerij Zuid-Holland, 1928*

Subsidiënten

Coronasteun

Gemeente Gouda – Tijdelijke
subsidiereregeling Covid-19 schade
culturele sector Gouda 2022

Mondriaan Fonds – Coronaregeling
medewerker collectiebeleid/
collectieonderzoek

Mondriaan Fonds – Coronaregeling
medewerker collectiebeheer

Mondriaan Fonds – Compensatieregeling
Coronacrisis Musea

Kaarslicht

Crabeth Club
Crabeth Club Goud
Fonds 21
Gemeente Gouda
Gouda Refractories
Particuliere donateurs
Prins Bernhard Cultuur Fonds
Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
Turing Foundation
White House Development

Beleef het Wonder van Gouda

BPD Cultuurfonds
Catherina Gilde
De Vrijzinnige Fondsen
Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
Fonds 21
Fonds Geef Gouda Door
Fonds Kerk en Wereld
Particuliere donateurs
Prins Bernhard Cultuur Fonds
Stichting vrienden van Effatha
Vereniging Rembrandt
Vriendenloterij
VSB Fonds
Zabawas

Restauratie Regentenportret

Vereniging van Goudse Museumvrienden

Hoge Luchten

BankGiro Loterij
Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
Gravin van Bylandt Stichting
Janivo Stichting
Mondriaan Fonds
Prins Bernhard Cultuur Fonds
Stichting Gifted Art
VSB Fonds
Zabawas

My dear Swallows...

GoudApot
Praxis Gouda

Soundtrack

Gemeente Gouda – Vernieuwing
cultureel aanbod na Corona

Bijlage

Gouds Catharina Gilde

ABN AMRO Bank NV
Appertijn BV
Arth Events
Basis Bedrijfshuisvesting Gouda
Bouwbureau en aannemingsbedrijf De Wilde BV
M. Bunnik en W. Salari
Dirk-Jan Blok notaris
Gouda Refractories
De Goudse Verzekeringen
Groene Hart Ziekenhuis
Herman Buitelaar Vastgoed BV
In Dora BV
Lansigt Accountants en Belastingadviseurs
Notariskantoor Wagener
Pop & Sweet Company BV
Praxis Megastore Gouda
Rabobank Hollandse IJssel
Sanner Vastgoed BV
Stichting Hazet
Stichting Newgate Fonds
Twinkel Gouda
Van Beynum Beheer BV
Cor Verkade
Westerhuis Notarissen
White House Development

Partners Museum Gouda

3Megawatt ontwerpers BNO
The Art Clinic
Arti Legi
M. Bunnik en W. Salari
Christelijke Hogeschool De Driestar
F.W. Maas Elektro Service
Gouda Refractories BV
Makeyourmedia
Rabobank Hollandse IJssel
Ruiten Troef

Raad van Toezicht

Annelies Dalman, voorzitter

Neuroloog Groene Hart Ziekenhuis Gouda

Khalid Boutachekourt

Directeur Publinc, Management Consulting

Eigenaar Profier Projectontwikkeling

Nevenfuncties: Voorzitter Raad van Toezicht Fonds voor Cultuurparticipatie
(tot 1 september), Voorzitter Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties

Ron de Haas

Directeur-bestuurder van Mozaïek Wonen (tot 31 mei 2022))

Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht De Passerel, Lid Raad van Toezicht Cardia

Voorzitter Raad van Commissarissen woningcorporatie Wooninvest (vanaf 1 juni 2023)

Bestuurder De Haas Management en Advies BV

Vincent Rietbergen

Eigenaar HC Media (Haagsch College)

Edwin van der Spek

Teammanager Cultuur, Gemeente Haarlem

Nevenfuncties: Voorzitter Raad van Toezicht van BplusC

Hanan Yagoubi (stagiair)

Vakbondsbestuurder FNV

Medewerkers

In 2022 bestond het vaste team
uit de volgende medewerkers:

Francis Boer (m.i.v. 1 september 2022)
Neriman Bosman (tot 31 januari 2022)
Frédérique Brinkerink (tot 30 juni 2022)
Trees Bijsterveld
Saskia Bunnik (m.i.v. 1 december 2022)
Hélène van den Dungen (tot 30 september 2022)
Arno Groenendal
Hans Grootendorst

Femke Haijtema (m.i.v. 1 maart 2022)
Diana Jancsó-Gleijsteen
Dick de Mol (tot 31 oktober 2022)
Eveline Mols
Esther van Pomerén
Ingmar Reesing
Marylène Rutten
Jorien Soepboer
Maud van Tongeren (tot 30 april 2022)
Arja Verhagen
Julia Zwijnenburg

Vrijwilligers

De ruim 80 enthousiaste en betrokken vrijwilligers zijn heel belangrijk voor Museum Gouda. Door hun inzet kan Museum Gouda de bezoekers op gastvrije wijze ontvangen. Ondanks de lockdown en de tijdelijke sluitingen zijn bijna alle vrijwilligers Museum Gouda trouw gebleven. De volgende vrijwilligers zijn in 2022 actief geweest:

Gerard Aerts
Robert Baaij
Anita Bakker
José Baremans
Patrick Berkhoff
Nanette Bersselaar
Maria de Bos-de Vos
Janke Boskma
Pim Brinkman
Iet van Bueren
Afifa Chouchane
Vera van Daalderop-Brand
Julian Dekker
Niko van Dijk
Ed Doesburg
Bert Drost
Patricia van Eesteren
José van Eijkelenburg-Brands
Paul Enthoven
Peter Forsthövel
Gerthe Groenveld-Damman
Anneke de Groot

Gert Guijt
Pauline de Haan
Gerard van Ham
Annekäthe Ham
Suzanne Hanraets
Leo Heemskerk
Henk Hennekes
Robden Hertog
Henk Hogendoorn
Helma Hogendoorn-van Ruiten
Heleen Hoogland
Erik Houwer
Laszlo Huszar
Wim van Ingen Schenau
Gerda Jansen
Cees de Jong
Hennie Jongeneel
Peter Kleinjan
Roos de Kruijf
Alex van Kwawegen
Imelda van der Linden
Marry van der Lugt
Siebren Miedema
Thea Miedema-Anema
Irene Monté
Silke Muylaert
Annette Nieuwerf-Eshuis
Louis Niks
Hanneke Ooms
Erik van den Reijen
Kim Reijers
Venus Rezaei Khojasteh

Henk van Rookhuijzen
Gerard Roos
Josée van Rossum
Elly van Ruiten
Dolf Sassen
Ad Schalk
Marina Scheijgrond
Marly Scholten
Hugo Scholten
Sofieke van der Schoot
Chantal van Sprang-Huvé
Kelly Steenbergen
Han Tammer
Guus Tennekes
Gail Tetteroo-Elvin
Kees Thieme
Jannika Uittenbogaard
Gilbert Vandenakker
Marjan Veerman
Corry Verrips-Drukker
Juul Versloot
Wijtze Visser
Petra Voitus van Hamme-Vernie
Leo Wartenbergh
Leonoor Weener
Pieter van der Wel
Agaath Westermann
Jan de Wild
Paul de Zeeuw
Carel Zijlstra
Cees van Zoest

Colofon

Samenstelling
directie en medewerkers Museum Gouda

Fotografie
Fred Ernst
Rene Gerritsen
Astrid den Haan
Tom Haartsen
Maaïke Hoonhout
Billie-Jo Krul
Sophie Kugel
Oscar Lima
Pim Mul
Xander de Rooij
Sandra Zeilstra

Ontwerp en opmaak
3MegaWatt ontwerpers BNO

Uitgave van Museum Gouda, 2023